

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland

Direktør Yngve Slyngstad. Innledning til høring om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland 2015 i Stortingets finanskomité.

[Høringen på nett-TV \(Stortinget, Høringssal 1\)](#)

Med forbehold om endringer under fremføringen.

Takk til komiteens leder, og for at jeg får anledning til å snakke om vår forvaltning i 2015.

Figur: Fondets årlige avkastning

Avkastningen for Statens pensjonsfond utland var i fjor 2,7 prosent målt i internasjonal valuta, tilsvarende 334 milliarder kroner. Siden 1998 har fondet hatt en årlig avkastning på 5,6 prosent. Etter fradrag av inflasjon og kostnader har realavkastningen på den første kronen vært på 3,7 prosent. Gjennomsnittskronen har hatt en realavkastning på 4,2 prosent. Avkastningen har i de siste årene vært god, selv om markedet har vært urolig. Perioder med verdifall kan komme.

Figur: Akkumulert endring i markedsverdi

Ved utgangen av første kvartal i år hadde fondet en markedsverdi på 7 079 milliarder kroner. Siden etableringen i 1996 er fondet tilført 3 475 milliarder kroner. Avkastningen har vært 2 591 milliarder kroner. I tillegg kommer kronekursbevegelser. Kronekursbevegelsene har de siste årene gitt en stigende fondsverdi målt i norske kroner. Avkastningen utgjør en betydelig større andel av fondets markedsverdi i dag enn for noen år siden.

Vi har som mål å skape merverdi i vår forvaltning av fondet. Sammenlignet med referanseindeksene som fondet måles mot, er meravkastningen 0,26 prosentpoeng per år siden 1998 og frem til utgangen av 2015. I 2015 isolert sett var avkastningen 0,5 prosentpoeng høyere enn referanseindeksens avkastning. Alle våre hovedstrategier bidro til dette positive resultatet i 2015.

Figur: Forvaltningsmål

Vårt mål er å oppnå høyest mulig avkastning på lang sikt, med et moderat nivå på risiko. Dette målet skal oppnås med en effektiv organisasjon og lave kostnader. Vi legger stor vekt på å være en ansvarlig investor – som eier i selskaper, og som forvalter på vegne av det norske folk. Og vi vil være så åpne som mulig.

Figur: Nytt forventningsdokument

Tydelige forventninger til selskaper vi er investert i, basert på internasjonalt anerkjente prinsipper, danner grunnlaget for vårt arbeid med ansvarlig forvaltning. Vi forventer at

selskapene tar hensyn til et bredt og langsiktig risikobilde i sine investeringsplaner, risikohåndtering og rapportering.

I 2015 kom vi med et nytt forventningsdokument på menneskerettigheter. Dette var et resultat av dialog med selskaper, eksperter og organisasjoner. Dokumentet handler om selskapenes strategi, risikohåndtering, rapportering og åpenhet, og det er ett utgangspunkt for vår dialog med selskapene.

Figur: Arbeidet med klimaendringer

Vårt arbeid med klimaendringer har pågått siden 2006. De siste årene har vi gjennomført risikobaserte nedslag rettet mot blant annet klimagassutslipp og avskoging, herunder kullselskaper. Vi har også startet med måling av karbonfotavtrykk i porteføljen. I 2015 har vi igangsatt ulike forsknings- og analyseinitiativer om klimarisiko og konsekvenser for selskaper og fondet.

Figur: 52 kullselskaper utelukket

Det nye produktbaserte kullkriteriet ble innført i retningslinjene for observasjon og utelukkelse 1. februar i år. Banken har allerede gjennomført de første utelukkelsene i tråd med dette. Tidligere denne måneden annonserte vi utelukkelsen av 52 selskaper innen kullutvinning og produksjon av kullkraft.

Vi vil i løpet av året analysere ytterligere relevante selskaper som kan rammes av kriteriet. Og vi vil i flere omganger offentliggjøre lister med selskaper som er ekskludert i henhold til det produktbaserte kullkriteriet.

Figur: Bidrag til offentlig diskusjon

Vi bidrar til en åpen offentlig diskusjon om sentrale temaer for fondet. Vi sender brev til Finansdepartementet om investeringsstrategi. Som for tidligere år, ga vi i 2015 ut diskusjonsnotater som underbygger rådene vi gir. Vi har også gitt ut noe vi kaller forvalterperspektiver, som er våre innspill til utviklingen av velfungerende finansielle markeder. Videre benytter vi, som nevnt, forventningsdokumenter overfor selskaper fondet er investert i. Våre syn på sentrale eierskapsspørsmål gir vi også ut som notater. For eksempel gir vi her begrunnelse for vår stemmegivning på selskapers generalforsamling.

Figur: Publiserte rapporter

En annen viktig del av vår åpenhet er de offentlige rapportene om vår virksomhet. I år har vi gitt ut tre utfyllende rapporter i tillegg til den ordinære årsrapporten.

Figur: Tre bærebjelker i ansvarlig forvaltning

I vår rapport om ansvarlig forvaltning i 2015 beskriver vi våre aktiviteter innen standardsetting, aktivt eierskap og risikohåndtering.

Figur: Rapport om avkastning og risiko 2015

Vi har også gitt ut en utfyllende rapport med informasjon og analyse av fondets avkastning og risiko.

Rapporten er en videreutvikling av analyser som tidligere har vært gitt ut med jevne mellomrom.

Rapporten omhandler aksje- og renteinvesteringene. I går kom vi med en utfyllende rapport med informasjon og nøkkeltall for de unoterte eiendomsinvesteringene.

Figur: Tidslinje eiendom

I år er det fem år siden vi gjennomførte den første eiendomsinvesteringen, som var i Regent Street i London. Siden den gang har vi bygget opp eiendomsporteføljen gradvis, med flere investeringer i de største europeiske markedene og USA. I dag forvalter vi en global, men konsentrert eiendomsportefølje med investeringer i utvalgte storbyer og globale distribusjonsnettverk. Størstedelen av investeringene er i kontoreiendommer, etterfulgt av logistikk og handel.

Ved å investere i både unotert og børsnotert eiendom har fondet fått tilgang til et bredere sett av investeringsmuligheter. Fordelingen mellom unoterte og børsnoterte eiendomsinvesteringer vil variere over tid og avhenge av lokale markedsforhold.

Eiendomsinvesteringene har gitt en bredere diversifisering enn kun investering i aksjer og renter.

Figur: Nye eiendomsinvesteringer i 2015

I 2015 annonserte vi 10 nye eiendomstransaksjoner. Dette var i USA, Storbritannia og i Kontinental-Europa. Vi viderefører strategien om å investere et fåtall større globale byer. Andelen av fondet som er investert i eiendom økte fra 2,2 til 3,1 prosent i løpet av 2015.

Figur: Fondets løpende inntekter

I takt med økningen av fondets verdi, har også kontantstrømmen fra fondets investeringer økt. Denne strømmen består av aksjeutbytte, renteinntekter og leieinntekter. Mens renteinntektene tidligere dominerte, har det synkende rentenivået internasjonalt bidratt til å snu dette.

Fondets markedsverdi har økt hurtig de siste årene. Med et stort fond må vi forvente å se betydelige svingninger fremover. Vår oppgave er å forvalte folkets finansielle verdier på en ansvarlig, effektiv og åpen måte.